

FOMENT

DIARI NACIONALISTA REPUBLICA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ

PERLA, 2.—REUS
TELÉFON NÚM. 168.

NO'S RETORNEN ELS ORIGINALS
ENCARA QUE NO'S PUBLIQUIN

Any XIII

Núm. 182

Reus, dissabte 10 d'Agost de 1918

PREUS DE SOTSCRIPCIÓ

REUS. . . Ptes. 1'50 al mes.
Fora. . . > 4'50 trimestre.
Estranger. > 9'—

Número solt 5 cèntims

ENFERMETATS DELS NOIS

Pel metge especialista Francesc Figuerola

DE L'HOSPITAL CÍVIC-MILITAR i DEL DISPENSARI MUNICIPAL

LABORATORI

de SEROLOGÍA i BACTERIOLOGÍA

i d'anàlisi químic aplicat a la clínica

REACCIÓ DE WASSERMANN

Carrer de la Font, 12.-Reus

Consulta de 3 a 5

SABONERIA QUEROL

Fàbrica: Carrer Boule (darrera el Teatre Fortuny)-Tel. 318

	Pessetes	Pessetes
Classe Extra, blanc. Quintá (416 kgs.) a	55'50.	Arroba 13'90
" Superior "	54'—	" 13'50
" Primera "	50'50	" 12'65
" Segona "	46'50	" 11'65
" Tercera "	44'05	" 11'15
Corrent	40'—	" 10'—

FRANC FÀBRICA

CRÒNICA ESTRANGERIA

La condemna de Malvy

L'ex ministre francés M. Malvy ha estat condemnat. La pena és lleu: cinc anys d'exili, sense pèrdua dels drets civils. Pero el sol fet d'haver estat condemnat, és un cop fort per a M. Malvy. I molt més tenint en compte que qui el condemna és el Senat francés, constituit en a't Tribunal.

La sentència diu que M. Malvy no és un traidor, ni un cómplice de

l'enemic. Pero l'accusa de no haver complert el seu deure com a ministre davant les propagandes i maniobres dels derrotistes. En el fons, la sentència de l'Alt Tribunal confirma el jui que des de «L'Homme Libre» va formular M. Clemenceau ara fa un any, en diant que es tracta de complicitats inconscients.

La majoria dels senadors francesos, en funció de jutges, han cregut que el fet d'ésser inconscients aqueixes complicitats, no eximia de tota culpa l'ex ministre. M. Malvy va obrar com a un ministre «de la mà negra ampla». I això, en temps de

guerra sobretot, té greus inconvenients.

Tot i presentant la condemna de Malvy un caràcter que podríem dir elèctic, constitueix una victòria per als adversaris de l'ex ministre. Per això mateix, els partidaris de la política general seguida per l'ex ministre de l'Interior haurán rebut amb fort disgust la sentència. I hi ha el perill que la classe obrera francesa cregui que la cosa que s'ha condemnat, en condemnar M. Malvy, és la seva política de benevolència i de confiança vers el proletariat. No pot negar-se que aquesta interpretació influiria desfavorablement en els sentiments dels obrers francesos envers la República.

¿Prodrà la condemna de Malvy una agitació política i social a França? En aquests moments una agitació de tal caràcter seria en extrem perniciosa. D'aquí ve que prestigiosos periodistes aconsellin a tots els francesos que s'abstinguin d'entrar per aquest camí i que acatin la sentència de l'Alt Tribunal, qualsevol que sigui la propia opinió. El fet que hagi estar el Senat francés, que compta amb una majoria esquerrista, qui ha pronunciat la sentència condemnatoria, pot ajudar molt a fer respectar aquesta. Al capdavall va ésser M. Malvy mateix qui va demanar que l'Alt Tribunal el jutgés.

Els diaris socialistes «L'Humanité» i «France Libre», tot declarant que consideren com un greu error

BANC DE REUS

de Descomptes i Préstams

Admetem en concepte de DIPÓSIT DE CUSTODIA lliure de comissió de tota classe de títuls, cuidant del cobro dels respectius cupons al seu venciment.

Otorguem prèstecs sobre valors de contractació corrent.

Reuem valors en compte corrent, franc de comissió, cuidant així mateix del cobro pels cupons i abonament en compte del seu producte mitjansant avis.

Per a la custodia dels valors posseim una *cambra acurada* posada a cobert de tot risc, oferint les majors condicions de seguretat.

la sentencia de l'Alt Tribunal, sostenen el criteri que el plet ha d'és ser decidit pel sufragi universal, és a dir, per les vinentes eleccions generals, les quals dirán quién es el parer del poble de França i quina es la política que prefereix. Aquest criteri equival a deixar per més endavant la resolució de la qüestió política que el cas de M. Malvy ha plantejat.

Si la veu dels dos diaris socialistes fos escoltada, s'evitaría ara l'apassionada lluita interior que d'altra manera podría esclatar a França i que crearía una situació semblant, fins a cert punt, a la creada vint anys enrera per l'afer Dreyfus.

A. ROVIRA i VIRGILI.

L'expulsió de don Benet Márquez

«El Sol» publica la següent carta que l'ex coronel Márquez ha enviat al corresponent d'aquell periódic, refutant l'escript que'l senyor Génova ha insertat a la premsa de Madrid i Barcelona negant veritat a la informació que dies enrera donava «El Sol» referent a una entrevista tinguda pels senyors Márquez i Génova. Diu així l'esmentada carta:

«Sr. D. Joaquín Montaner,

Mi estimado amigo: He leído el

escrito que el señor Génova dirige a los diarios de la localidad, en contestación al documento que usted incluye en «El Sol» el día 2 del presente. Yo, a mi vez, quiero hacer constar lo siguiente:

Primer. Bajo mi palabra de honor (que conservo íntegro, pese al fallo que me separó del ejército), afirmo que todo cuanto se relata en el referido documento es cierto de toda certeza.

Segundo. Que en mi concepto de hombre descalificado por señores de tanta autoridad moral como los que se constituyeron en mis jueces, entre los que se contaban Larraz, Alvarez Ardanuy y el propio Génova, aquel mi contertulio, y los tres amigos míos desde la niñez, y que faltaron, al juzgarme, a deberes que de consuno imponen la ley y la conciencia, puesto que como amigos debieron haberse absedido de hacerlo, no alcancé a comprender, digo, cómo, ni por qué, le interesaba mi honor ni mi amistad al señor Génova, habiéndome él pretendido quitar de raíz con su voto en el Tribunal de honor. Y el señor Genova no se ha atrevido a desmentir que yo posea las misivas en que solicita las entrevistas; lo que prueba que las entrevistas existieron, y que en ellas no hablamos precisamente de la presión atmosférica.

Tercero. Que todo ello lo pro-

baré asimismo ante Tribunal competente, sea ordinario o del fuero de guerra, y de ninguna manera ante juntas, juntitas ni reuniones de coroneles, con quienes, por ahora, nada me liga ni nada tengo que ver.

Cuarto. Que además de los interlocutores, hubo personas—unas pertenecientes al Ejército y otras extrañas a él—que en una habitación inmediata a mi despacho oyeron las manifestaciones del referido señor Génova, y que están dispuestas a sostenerlo así ante los tribunales cuándo y en la forma que yo lo necesite; y

(«El Sol» suprimeix aquest paràgraf quint per entendre que planteja una qüestió de índole privada i delicadíssima).

Y basta, mi querido amigo. La opinión nos juzgará a cada cual, y los tribunales de justicia, si, como espero, la justicia aún no está vinculada en unos cuantos favorecidos.

Sabe que le quiere su afectísimo amigo q. e. s. m., Benito Márquez.»

* *

Como era de prever, donada la gravetat de les denuncies formulades contra un Tribunal d'honor en els escrits publicats aquests dies en la premsa respecte a la visita que'l coronel d'infantería don Joan Génova feu a l'ex coronel de la mateixa arma don Benet Márquez, la autoritat militar d'aquesta regió ha designat, per a depurar-les, al comandant general d'artilleria don Carles de Lossada.

F. PRIUS DEMESTRE

Corredor de Comerç col·legiat

Arraval Sta. Agnès, núm. 57

Valors - Cupons - Cambis - Giros

Pago de tots els cupons venciment Agost corrent.

Compra-venta de valors.

Camvi de monedes i bitllets extrangers.

DEL CERTAMEN DE L'AGRUPACIÓ HORACI

En les entitats culturals el teatre és un desord

Lema: Labor

Analitzant lleugerament només els termes de la qüestió proposada o del tema demandat, hom es dona compte immediatament de que la raó està a la nostra banda. Al moment pot observar-se que la qüestió comprén dos punts que no lliguen ni poden combinar-se facilment. Els termes en contradicció son: cultura i diletantisme. Fer teatre en societats culturals és un diletantisme manifest que no pot ser posat en dubte. D'aquesta mena de teatre, el poble amb seu bon sentit, en diu teatre d'aficionats. Concedirem que el teatre en societats recreatives pot ser un element educatiu per als conreuador d'aquesta afició, però el sospitem perillós implantat en societats culturals.

Generalment, les societats de cultura tenen per objecte l'educació de l'obrer i son formades, en sa major part, per treballadors. L'instint de mútua protecció ha unit als obrers no solament per a la detensa material dels seus interessos, sinó també per al seu perfeccionament espiritual. Es aquesta certament una bella qualitat que no més trobem en les classes proletàries.

Per atendre a la seva instrucció i millorament espiritual veiem a l'obrer fent verdaders esforços que posen molt alt el seu afany de progrés. Veiem com després d'una jornada de fatiga assisteix amb devota sol·licitud a les classes i conferències.

Dient només que l'obrer després de les vuit hores de treball—vuit hores o deu hores en molts punts—fent un esforç considerable assisteix a les lliçons que una entitat cultural li ofereix, queda ja dit que és impossible atendre ademés a assatjar obres teatrals per donar-se el plaer

de representar en dia festiu una obra que potser artísticament i literariament no sia molt recomanable.

Una frase pot resumir l'impossibilitat d'agermanar en una entitat cultural l'obra de cultura i el diletantisme del teatre d'aficionats. Amb dir només que en les societats de cultura fer feina cultural positiva i teatre és cosa impossible per una senzilla qüestió de temps queda ja suficientment demostrada la nostra proposició.

A la raó del temps s'hiafegeix encara una altra impossibilitat que és la de la higiene, ben atendible per cert.

Aquests mots de temps i de higiene haurien d'ésser suficients per a desterrar de les entitats de cultura tota temptativa de fer teatre d'aficionats.

Es evident que l'obrer després del treball realitza ja un esforç meritòri procurant atendre a la seva cultura. Pero no és solament a la propia instrucció a lo que deu atendre l'obrer durant les hores vegeroses de la vesprada, sinó que necessàriament deu procurar-se també un esbarjo a que té llegítim dret i del qual en cap manera pot dispensar-se si vol vigilar com cal la seva salut. Com podrà, doncs, atendre l'obrer, en les poques hores lliures de que disposa, a la seva instrucció, als seus particulars afers, a l'esbarjo i expansió necessaris i a la seva família?

Volquer abarcar o incloure en una sola nit un parell d'hores dedicades a l'estudi, una hora només si voleu, i la tasca dels assatjos, passatempo sempre llarg, és cosa impossible. L'assatj d'una obra teatral requereix sobretot temps. Els professionals, els actors, no poden passar-se d'una bella pila d'assatjos si volen veure premiada amb l'aplaudiment del públic la seva tasca. En agrupacions d'aficionats la feina de l'assatj és un devorador de temps.

El treball, com pot suposar-se, es va fer sense cap mena de metodització, lo qual el converteix en una gatzara inacabable que escatima les hores de repòs.

No faltan ademés múltiples inconvenients d'ordre ja més casolà que induixen a prescindir del teatre en les entitats culturals. Aquests inconvenients tots hem pogut observar-los. Fins tractant-se d'una societat recreativa desseguit podrà un adonar-se de que la complicació i el desordre d'un escenari en dies d'assatj s'extén immediatament a tota la casa. Ara faltarà una llibreria, farà una taula, més tard una pícarra, un quadro o una cadira i dotzenes d'objectes més que es cerquen on son i es tracten generalment com si res costessin. Aquest desordre si pot tolerar-se, i fins ser vist amb gust en entitats recreatives sense finalitat de cap mena, és pertorbador en una casa-escola on l'ordre més complert deu regnar constantment.

Pero podrà encara prescindir-se d'aquest conflicte, que amb tot i ésser de disciplina pot considerar-se d'importància relativa, greu en algunes entitats i lleuger potser en altres, si una raó de bon gust i fins pedagògica no ens induís a no volguer agermanar una sólida obra de cultura amb un diletantisme, amb un teatre d'aficionats.

Lo que sobretot no podem deixar de tenir en compte és la poderosa raó de que el factor temps no permet a l'obrer conciliar l'assistència regular a les lliçons diàries i als assatjos teatrals que per l'atenció que absorveixen més aviat son un deport apropiat per a una associació de caràcter burgés. Intentar fer seguir les dues coses a la vegada demanant impossibles a qui disposa d'un temps limitadíssim, pot ésser atentatori a la salut de l'alumne obrer.

MANUEL BRUNET.

(Treball guanyador d'un accésit al premi d'En Joan Ferrater Gili).

Els plans d'En Cambó

«El Sol» publica el criteri del senyor Cambó respecte a ferrocarrils i pantáns.

Diu que té molt adelantats els treballs de recopilar dades per a justificar la reversió de les línies de ferrocarrils. Formarán 4 volums.

El personal tècnic l'auxilia eficaçement.

Entén el senyor Cambó que ha arribat el moment d'acometre la reversió, que fa sis anys hauria revestit caràcters greus degut a la prosperitat de les Companyies, que haurien rebutjat qualsevol solució en aquest sentit.

La crisi perquè atravessen les companyies favoreix la solució.

Guarda el ministre reserva respecte a la forma en què embestirà el problema.

Les obres del ferrocarril de Ponferrada a Villabrillos s'acometen en catorze punts distints. Té empeny en que acabin en el plaç prefixat tant per a facilitar el treball siderúrgic i carboner com per a demostrar que van desapareixent les tra bes administratives i que amb això pot evitar-se que s'eternitzin les obres.

Respecte al problema hidràulic considera que els pantáns son insuficients per a solucionar la qüestió dels regadius. Se tracta d'un problema molt complexe.

Les anteriors manifestacions han sigut fetes per un enginyer que ha tingut ocasió de parlar amb el senyor Cambó i qui acaba dient:

Fins ara no hi ha hagut cap ministre de Foment que estudiés els assumptes del seu departament com els estudia En Cambó i que posi en ells la passió raonada que En Cambó hi posa.

Lo més curiós del cas és que En Cambó té fama de ser el temperament més fret dels polítics espanyols i jo crec que és un dels més apassionats. En Deudet digué d'un de sos personatges, enginyer pre-

cisament, que prenia les coses amb passió en fret, i dels seus plans d'obres públiques i potser de tot el sistema polític quelcom d'aixó pot dir-se del nostre Cambó.

Notes politiques

No hi haurà crisi

«El Sol» manifesta la creença de que a pesar de les cábales que es fan no surgirán en els Consells d'aquests dies divergencies entre els ministres ni crisi ministerial fins la aprovació dels pressupostos. Creu que aquests no excediran molt de mil cincents milions.

La família de l'ex czar

Les negociacions per a traslladar a Espanya a la família de l'ex czar de Russia segueixen favorable curs. Dues de les potències interessades han donat ja sa conformitat.

Altra Diada regionalista

Demà, diumenge, tindrà lloc la anunciada Diada Regionalista a Riudoms, amb motiu d'inaugurar-se el local de la Joventut Nacionalista d'aquella xamosa vila.

Veu's aquí l'ordre de la festa:

A les tres de la tarda es reunirán els regionalistes a la plaça de l'Arbre per a esperar els parlamentaris i representants d'entitats, que hi anirán des d'aquesta ciutat.

Concert instrumental per la re nomenada banda «La Riudomense».

A les quatre, inauguració del casal de la Joventut i entrega de la senyera.

A les cinc, gran miting a la plaça de Sant Antoni en el qual hi parlarán varis parlamentaris i altres coneguts regionalistes.

A dos quarts de set, Vi d'Honor en obsequi als invitats.

Concert per l'Orfeó Alfonsenc.

* * *

Les tartanes sortirán a les tres i mitja de la Plaça de Prim, i per a millor organització els que vulguin utilitzar les poden inscriure's a la Lliga Regionalista de la nostra ciutat.

De col·laboració

ENDRESSA

Als nous francesos

Mentre la brisa que traspassa boscos cremats i pobles en ruïnes us port l'alenada cadavérica, la ressó estridenta dels trets dels canons; mentre pel vostre cel, mirall de la grandesa de la França, hi creuen com fantasmes criminals els avions enemics regant son pas amb el verinós néctar de la mort; mentre en un plor plé de tristesa els vostres pares es despedeixen per assistir a la defensa de la llibertat, qui es veu martiritzada pels soldats d'*«Hidrofobia»*; mentre les vostres mares en ploren tristament al desenllaçar vos d'ells, al marxar lluny del vostre hostatge per por dels *«botxes»* que estenen el vel de la mort sobre l'humanitat i sobre vosaltres, portant son apetit destrossant els vostres éssers tendres, deshonrant la vostra raça immortal i barrant amb cadenes el vostre pas; allà, a l'altra part dels Pirineus, hi ja una terra feonda regada per la sang dels homes que l'han volgut, sage llada amb el nom d'*Indibili* i *Mandoni* i amb el de Rafel de Casanova, que un jorn, com vosaltres, temerosos de l'esclavitut, saberan alçar la testa al sol, prometent deslliurar la, i per ella moriren; que els seus fills us obren el cor i els braços i os ofrenen flors i vida; que hi ha uns nous que us aimen i uns homes que us esperen per a agermanar-vos, per a lligar amb l'immortal nació francesa un llaç que s'eternitzi per les generacions futures; i mentres els homes que us han donat vida lluiten a través de les tempestes i contratemps, els fills de la Catalunya immortal esperem la pau del món per a conquerir la llibertat perduda i a l'ensmps la de l'humanitat entera.

MIQUEL RIBAS.

Reus, 8-8-1918.

SECCIO OFICIAL

Registre Civil

INSCRIPCIONS DEL DIA 8 D'AGOST

NAIXEMENTS

Encarnació Penas Barrufau. — Salvador Forés Ferrán. — Joan Canellas Tomás. — Anton Balsells Cros. — Francisca Masagué Pobo.

DEFUNCIONS

Esperança Gasea Miranda, 14 mesos, Girada, 19 — Rosa Figuerola Galitó, 77 anys, Germanetes Pobres. — Josep Bruno Sedó, 50 anys, Nova Misericòrdia, 3. — Jaume Gisbert Salvadó, 77 anys, Nova San Francisco, 36.

MATRIMONIS

Cap.

Informació

Escola de Viticultura i Enologia de Rens

Observacions Meteorològiques

DEL DIA D'AHIR

		A les 9	A les 15
Baròmetre corregit a 0°.	755.9	753.8	
TERMÓMETRE			
Màxima Sol...	37.2		
Ombra 29.2			
Minima Ombra 17.8			
PSICRÓMETRE			
Termòmetre sec. 25.2		26.2	
Idem humit. 19.4		19.0	
Humitat relativa de l'aire. 58.4		50.8	
Tensió del vapor acuós. 13.9		12.7	
ANEMÒMETRE	Direcció del vent.	O	SSO
METRE	Velocitat del vent. 266.	72.	
Pluviòmetre.			
Evaporímetre.	7.8	4.2	
Estat del cel.	Ras	Ras	

Al redós d'una alcaldada

Molt comentada fou en nostra ciutat, i per cert ben durament, l'alcaldada comesa pel monterilla de menor quantia que actualment ocupa l'Alcaldia.

El Nostro és un xicot que no's para en barres; i de la mateixa manera engega un tret o dis-

para un petard en cases més o menys santes, que es disputa la vara amb un correligionari o es treballa una condecoració; la qüestió és sobressortir del vulgus. Ell vol cridar l'atenció i ho consegueix amb escreix.

Ara mateix ningú s'hauria enterrat que fos alcalde per accidents, si no hagués comés l'atropell de tan car en aquells immonds calabocós que hi ha a Casa la Vila, a sis humils obrers perquè cometien un pècat que ells ignoraven, perquè contravenien—per compte de qui els havia llogat—un acord de l'Ajuntament; o sigui lo mateix que ha vingut fent el senyor Folch durant vuit mesos que'l senyor Sidós ha sigut contractista del servei de la neteja pública i domiciliària de l'Ajuntament.

Pero el Nostro té dos pesos i dues mesures, i és gelós de fer complir els acords de l'Ajuntament fins arribar a l'atropell, quan perjudiquen els interessos dels seus amics i parents, i deix que'ls mateixos acords se vulnerin quan els beneficien. I d'això en diu ell, èticament, en plena sessió, obrar en conciencia. ¡Quina conciencia deu ser la del Nostro!

Si el Nostro vol ser conseqüent i seguir «obrant en conciencia», li denunciarem un cas per a veure si es il·lueix: la casa «Hijos de Pablo Miró» fa servir de magatzem el carrer del Doctor Robert i la Plaça de Catalunya. Cada dia tots els veïns que vulguin veurán un bē de Deu de carros escampats per aquells indrets, descarregats o carregats sense que hi hagi la cavalleria a vares; i com que aquells carros els hi deixin els carreters i contravenen les O. M., seguint la mateixa conducta observada amb els brosaires, podrà tancar-los al calaboco.

Com que's tracta d'un acte per a fer respectar el principi d'autoritat, creiem que'l Nostro ens agrairà la denuncia.

En les sessions de cine que com de costum se donarán avui al saló Kursaal continuará la projecció de la interessant pel·lícula «El fantasma gris», interpretada pel popular atleta Polo.

Els dos episodis que's projectaran, 5 i 6, se titulen «La rapiña» i «La casa misteriosa».

El programa serà completat per les Actualitats Gaumont i «Cucutate y las cebollas».

DEPENDENT D'ESCRITORI

S'ofereix per a tot el dia o per hores. - Informes en àquesta impremta.

Durant l'última setmana la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis ha ingressat per imposicions la cantitat de 1.623.481 pessetes i ha pagat per reïntegres d'estalvi, plaços mensuals de pensió i capitals diferits reservats, 939.140 pessetes, havent obert 387 llibretes noves. De les imposicions corresponen 902.656 pessetes a l'Oficina Central de Barcelona i 720.825 pessetes a les Sucursals.

Nostre distingit amic particular, l'advocat d'aquest Col·legi don Jaume Simó Bofarull, s'ha encarregat de la defensa de Josep Serradell (a) «Pep de la llarga», processat per homicidi en la persona de Josep Casanovas (a) Valencianet.

Ahir al mig-día se calà foc a la fumera d'una casa del carrer alt de Sant Salvador, essent promptament sofocat per varis veïns i municipal del barri.

Senyors estiuants de Salou:

En llur obsequi i comoditat s'ha obert en aquelles platges la sucursal de **EL GUAYAQUIL**, de Tomàs Hortoneda.

Comestibles, ultramarins, embutits i similars.

Assortit complet i preus limitats.

«Lectura Popular» d'aquesta setmana publica una col·lecció de poesies del malaguanyat poeta Mossen Anton Viver.

APRENENT Se'n necessita un de 12 a 13 anys, que sàpiga llegir i escriure. Precisen bones referències. Guanyarà desseguida.

Informes en aquesta impremta.

Per a avui a les 12 del dia està convocat el Comitè Executiu del Patronat Pro-Orfens de la Guerra.

Firmat pels obrers brossaires Josep i Sebastià Cañellas, Josep Martí, Martí Rull, Joan Zamora i Sebastià Martí hem rebut un remitit, protestant de l'atropell de que foren víctimes el passat dimecres per part de l'alcalde accidental senyor Aguadé.

Com que en ell confirmen en absolut la versió que nosaltres ja donavem d'aquell fet tan arbitrari, ens abstenim de publicar-lo.

PÈRDUA d'una gossa de rastra besec, color gris clar amb claples fosques, cua de pam i escura. Perteneix a un veí de Borges del Camp, qui gratificarà al que la denunciï en aquesta impremta.

Demà publicarem l'extracte de la sessió que ahir celebrà l'Ajuntament i en la qual se tractà extensament del atropell comés per l'alcalde accidental amb els sis obrers que tancà als calabossos.

A les quatre de la tarda d'ahir qüestionaren en el forn rajoler de N'Anton Sugrañes els operaris Manuel Mulet Sagalà, de 24 anys, i Joaquim Besora Martí, de 44 anys; de les paraules passaren als fets i al veures el primer amenaçat amb una pedra pel segon, pegà una empenta an aquest amb tant mala sortuna que'l feu caurer en un pou,

d'uns 5 metres d'altura, dels que s'utilitzan per a extreure terra.

El Besora fou extret del pou en greu estat, i en una camilla fou portat a l'Hospital.

Avui tindrà lloc en el concurrat cinematògraf Sala Reus les acostumades sessions de cine amb escollit programa de cintes, últimes produccions de les més acreditades cases.

Jaume Simó i Bofarull

ADVOCAT DELS ILTRES. COL·LEGIS DE REUS I TARRAGONA

Despatx: Robuster, 28, ent., de 11 a 12 i de 16 a 18

Un soldat del regiment de cavalleria que guarneix aquesta plaça, ahir a la tarda, al treure el carro que guava de la Riera de la beurada, on hi havia anat per a carregar de grava, tingué la desgracia de volcar, caiguent-li el vehicul al damunt i produint-li varies ferides de consideració.

Promptament hi acudí el personal sanitari de dit regiment, el qual conduí al desgraciat soldat-carreter a l'Hospital.

Gel SANO (Joaquina)

és el més recomenat per sa puresa. DIPOSIT Plaça de Catalunya, número 7.— Reus.

«El proceso Clemenceau», és la pel·lícula que avui, prosseguint la sèrie d'aconteixements cinematogràfics, se projectarà en el Teatre Fortuny.

Aquesta notable producció de la casa Cæsar film, adaptació de la famosa obra d'Alexandre Dumas i interpretada per la genial Bertini, és sens dubte una de les millors obres cinematogràfiques, lo qual farà que les sessions que's donarán avui en el Fortuny se comptin per

plens, tant més si es té en compte que en elles es projectaran les dues fases de que es compón dita obra.

Completxaran el programa la pel·lícula cómica «Salustiano aprende a cantar» i la «Revista Pathé».

ESPECTÀCLES

Teatre Fortuny

Grans sessions de cine per a avui.

Preus i hores de costum.

Kursaal

Grans sessions de cine per a avui.

Preus i hores de costum.

Sala Reus

Grans sessions de cine per a avui.

Preus i hores de costum.

Companyia Renseuse de Tramvies

Servei de trens que regeix des del 14 de Juliol de 1918

Sortides de Reus (Arrabal Robuster)	Sortides de Salou
-------------------------------------	-------------------

Tren 24 a les 6'50	Tren 23 a les 7'40
" 26 " 8'25	" 25 " 9'20
" 2 " 10'25	" 11 " 11'20
" 12 " 15'15	" 1 " 16'10
" 36 " 17'05	" 35 " 18'40
" 38 " 19'20	" 37 " 20'05

Extraordinaris en els dies festius

" 22 "	5'30	" 21 "	6'10
" 25 "	11'15	" 27 "	12'10
" 32 "	16'05	" 43 "	20'30

PREUS: Bitllet ordinari 0'75 ptes.—

Bitllet d'anada i tornada 1'05 »

Id. per a nois de 3 a 7 anys 0'60 »

Tarifa especial núm. 4, de bitllets d'anada i tornada a 0'60 ptes.

S'expendeixen aquests bitllets per als trens que surten de Reus fins a les 6'50, i son vàlids per al retorn fins al que surt de Salou a les 16'10. Els dies festius se n'expediran fins al tren de les 11'15, i servirán per al retorn fins al de les 18'40.

Línia de València

Surten de Salou per a València 6'21, 9'18, 0'02, 18'02 (fins a Benicarló).

Arriben a Salou de València 4'19, 8'32, 18'36, 0'35 (desde Benicarló).

Gran Hotel - Restaurant de L'ONDRES

Habitacions amb banys, dutxes i telèfon
Gabi accions amb telèfon urbà i interurbà

PATHEÉFONO

Máquina parlant la més econòmica. El diafragma PATHÉ canta sense agulla.
Grandióss assortit en discs dobles.

Magatzems Gisbert

La Hidràulica Reusense

de EMILI AULES

Extens assortit en Mosaics hidràulics
PREUS ECONÒMICS

Plaça Constitució.
A l'costat de la casa Bofill

Reus

Cami de Riudoms

Reus

Fàbregas i Recasens

BANQUERS

REUS - TELÉFONS 2248 i 3453

Valors, Cupons, Banca, Canvi, Giros

Rambla dels Estudis, 4

TELÉFONS A 2248 i A 3453

Barcelona

Els cafès

GIL

SON. Els de més fortalesa.

MONS. Els de més aroma.

Carrer Metge Fortuny, 3 (davant La Fleca)-Reus

DISPONIBLE

Manufactura General de Goma i Amianto

BLASI, SAGUÉ i PALLÀS

Despatx: Passeig de Sant Joan, 4.-Barcelona
Fàbrica: Roger de Flor, 170 a 176.-Barcelona

Articles per a la Indústria, Maquinaria, Busear, Vitzicultura, Electricitat, Ortopèdia, Cirurgia, Jugueteria, Sport, etc., etc.—Fabricació de Cànules de Ebosta, amb patent per 20 anys.—Especialitat en el recobert de goma i ebosta de cilindres de ferro per a totes les indústries.—Execució de peces de goma segons dibuix o model.—Borsos o bufetes de goma per al gel.

Representant a Reus: Agustí Esteve, Major, 15

El cas més senzill de TOS

el refredat més simple; qualsevol lleugera inflamació, més que afecions tranzitories constitueixen un perill serio i constant. La TISIS, BRONQUITIS CRÒNICA, l'ASMA, etc., són ben sovint el resultat de catarros mal cuidats. Les

Pastilles Serra

compostes de balsàmics, antisèptics i espectorants que tenen la facultat d'aliviar i curar tota mena de TOS i enfermetats de les vies respiratòries són el millor que pot recomanar-se en la seguretat d'obtenir promptes i satisfactoris resultats.

Calma la tos ràpidament, estava el pit, descarrega els pulmons i tan desapareixer tot seguit la fadiga que oprimia i dificultava la respiració.

ES VENEN A DOS RALS CAPSA

Litincides Serra

Primera sal litínica fabricada a Espanya per a la obtenció de

RIQUÍSSIMA AIGUA DE TAULA

Exigiu sempre el nom LITINIDES SERRA sobre tons blau i tindreu la garantia de que la bossa és llegítima, essent l'únic veritable remei per a prevenir i curar malalties de l'estòmac, fetge, ronyons, mal de pedra, etc. Proporcionen una aigua pura, fresca, carbònica, deliciosa de gust.

Es venen en capses de 12 paquets a 1 pesseta; de 30 paquets a 3'65 pessetes; de 100 a 7 pessetes,

UN PAOUET SOL 10 CÈNTIMS

El Reconstruïent milt

és aquell que basant-se en teories científiques admeses universalment proporciona a l'organisme empobrit un immediat alivi i la reparació progressiva de les forces perdudes.

L'Enofosforina Serra

agradable al paladar com la més fina de les begudes, té una acció vivificant tal que pot dir-se que REFÀ el cos rendit per l'anèmia; remineralitza la matèria gris, aclaréix la ment i retorna el bon humor.

Es indispensables per a totes aquelles persones convalescents de llargues malalties, per a combatre la vellesa prematura, entortir al débil i vigoritzar a l'ímpot.

Arraval Sta. Agna, n.º 80 - REUS

FARMACIA SERRA -

sense aquesta marca

aparell NO és un Gramòfon
= CÀTALOGS GRATIS =

Companyía del Gramófon - S. A. ESPANYOLA

Èxit colosal dels célebres artistes

TITTA RUFO I CARUSO
en discs marca GRAMÓFONO

De venda: R. PERPINÁ - Carrer Major, 22
Despatx: 24, pral. - REUS

Dipòsit de Relotgeria. - Relotges de butxaca i Despertadors des de 2'90 p.

JOSEP SOLE

RECADER DE REUS A BARCELONA

BARCELONA

Bou de la Plaça Nova, 16
Passeig de Gràcia, 62 (Colmado)
Hospital, 4 (Estanc).

REUS
Güell i Mercader, (Hos-
pital), 22.
Arraval Santa Agna, 5.

TINTORERIA de

Manuel Cibiach

Se renta i tenyeix tota
classe de roba. — S'utili-
tzitz el planxat elèctric.

Galanes, 7

REUS

DISPONIBLE

Taller de Cerralleria d'obres

JOAN ADSÉRÀ CAMPS

Carrer d'Alegre, 17. - REUS

Representant exclusiu a Reus de les
portes d'acer ondulat, i de tots sistemes,
de la Casa J. Mas Bagà, de Bar-
celona, i reparació de les mateixes.

Fàbrica de Capses de Cartró

ENRIC VIDAL

Carrer Galló, 4

REUS

Casa PUJOL

TRAJOS DE LLANA
DES DE 25 PESSETES

Mont-roig, 37

REUS

Esteve Massagué

Comissions-Representacions

St. Llorenç, 8, 3.p. REUS

V E N D A

Per retirar-se el seu dueno es ven
el CENTRE DE SUSCRIPCIONS
instal·lat a l'arraval baix de Jesús, 6.
m Ferintores dirigir-se a Josep Sans.

JOAN PUJOL

Recader de Reus a Barcelona

Arraval alt Jesús, REUS